

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor.
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Főszerkesztő:
Dr. Böhm Aladár.

Felolós szerkesztő:
Dr. Fuchs Lipót.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjes, Pó-utca 37-ik szám.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Mezőgazdánk téli jövedelme.

A magyar ember — kivéven a nyári nagy dologidőt, a mikor túltesz a világ valamennyi hasonló foglalkozású népén — nem igen erőlteti meg magát a munkában.

Nem mintha lomha természetű volna — a viláért sem, hanem, mert nem talál foglalkozást.

Erső két keze pihenni kénytelen. Az egyoldalú termelés egész esztendőn át nem köti le.

Az esetlegesen rugói a legtöbb esetben ezek.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a magyar nép sorsával ki legyen békülve, első teendőnk, hogy a tétlenül erénydő karokon lehetőleg foglalkoztatni keressünk; olyan munkát, a melynek haszna is észlelhető.

Tudjuk, hogy az országnak alig van olyan vidéke, a hol a nép ne értene a háziipar valamely neméhez.

Ezt a tudást fokozni kellene és a mihez manapság még eléggé nem értünk, hasznosítani, pénzre felváltani.

A háziipar jövedelmező intézményét nagyon szépen lehet mindenképp meghonosítani.

Egyik vidék pompásan kielégítheti a másik igényeit és viszont.

Termelő a fogyasztóval szoros viszonyba lép. Mind a kettő jól jár, mert osztóhatnak azon a lényeges részen, a mit rendszerint a közvetítő szokott zsebre rakni.

Állami támogatással télen az ország csaknem valamennyi vármegyéjében szoktak a gazdasági egyesületek háziipari tanfolyamot rendezni.

Megtanítják a kisgazdákat és a mezőgazdasági munkásokat a háziipari ágak különféle fajtáira, mint pl. kórszárnyas, kefe- és seprőkötésre, bogárnar-munkákra, gyékényfonásra, szalma-, sás- és szörökötésre, stb.

De még csak a kezdetnél tartunk; még óriási arányban ösztönli hozzánk az idegenben készült áru és máris felhangzik a panasz a gazdasági egyesületek jelentésében, hogy nehezen megy az elkészített háziipari tárgyak értékesítése.

A földművelésügyi miniszter, bár nem nagy, de elég alapot teremtett annak idején a háziipari képzésnek elhelyezésének megkönnyítésére.

Hiszük, hogy ez az alap jól fogja mindenkor végezni feladatát és háziiparunk előbbreteleke körül nagy szolgálatot végez.

Ámde nem kisebb jelentőségű dolog az sem, a mit ez irányban a szövetkezetek végezhetnek.

A szövetkezetek tábora ma már Magyarországon hatalmas tábor.

Ez eszmét ismerik és megbecsülik mindenképp és minden társadalmi osztályban.

A fejlődés kerete ámde még roppant leng és még nagyon sokat befogadhat, hogy a mostoha idők-

ben egyedül álló kicsiny embereket megerősítse!

A falu népe, ha észreveszi azt, hogy a téli foglalkozás számbavehető haszonnal jár, nem fog késni, hogy ismereteit kibővítsé.

Szívesen szorgoskodik minden időben, még akkor is, ha nincs is kilátása arra, hogy utána rögtön jövedelem legyen.

Fogékonyágát, különösen, a mi a famunkát illeti, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a falusi kisgazda egyszerű háziékszereit rendszeresen maga szokta elkészíteni.

A gereblye, lőcs, villa, szán, létra, kocsiháló, járom, talicska, kapa, kasznyaló stb. a gazda saját műhelyéből kerül ki.

Az ügyesebbek egészen szép és nem egyszer különleges képességről tanúskodó dolgokat alkotnak.

Az értékesítés kérdését kell jól megoldani.

Ha ezek a derék emberek értenének ahhoz, hogy miként kell kézzel-nyelveiknek piacot teremteni, akár egyebet se tegyenek az egész esztendőn át, csak a háziipari tárgyak előállításával foglalkozzanak: biztosítva van a tisztesség, gond nélkül megelégelhetők.

Fejlesztjük a nép értelmét, növeljük munkakedvét, de munkájának — különösen a szövetkezetek útján — elhelyezést is keressünk!

Komoly szó a vig napokban.

Talán nem egészen megfelelő a cím, hiszen komoly napokat élünk, jövendők sorsát irányítjuk a napokban. Hogy mégis igaz: ennek a szent kalendárium az oka, no meg a megváltozhatatlan magyaros természetünk. Dehogy is engednénk el a Karnevál vig napjait, midőn az anyai jóval és kelemessel tele! Ha komoly dolgokról léssz szó, talán akkor is helyes leszünk. Így élünk azán komoly időkben vig napokat. Vig napokban komoly időket azonban nem. Pedig talán így is helyen volna.

A szépet a jóval, a hasznost a kellemessel összekötni: művészi és derék cselekedet; vig napokban komolyat átérni pedig dicső és magasatos, különösen, ha az a nemzet javát célozza. Talántén ügyelhet alaptalan a vád, ha ezt nemzetünk és társadalmunkra oktrojáljuk. Vig napokban is, sőt talán csak akkor, jölés ténny: aggodni és tervezni a haza és társadalmi sorsán. De teszünk-e valamit? A mámorral s a füsttel bizonyozni nemis terveink tömlekeje s bizony-bizonyi kár a sok tevérték és buzgó felmerüléséért, de még inkább a bajok felismeréséért.

Vig napokban önzetlenek és áldozatra készek vagyunk, komoly időkben gyáva meghunyászkodók, a kik a nemzetörömségünkkel áldozata kényserfűtjüket azokat a megtestesítendő eszközöket, melyek a boldogító cél elérésére vezetnek. Sok a bajunk, ezernyi; ismerjük, tudjuk mindannyian. Lenne azonban bármennyiszert megcsodorsítva, nem kellene egyéb egy csodaszernél, mely a vig napok nemisére észreéve fixóráz s támadna legott olyan társadalmi mozgalom, hogy beillene tündéri csodának. Arra kellene törekedni, hogy állandósítsuk a vig napok komoly percét s ne engedjük a komoly dolgokat a vig percékre hangzatos és rövid életű jel-zavarák alávalni.

TÁRCA.

Farsangi levél.

Nagyságos Asszonyom!

Bocsásson meg, de nem mehetek el a szüriája. Találékonszágomat nem is kellene nagyon próbára tennem, hogy elmaradásomra nemességét keressék. Mondhatnám — hiszen régi barátságunk feljósolt az efféle bizalmas közlésekre — hogy a frakkom még mindig nyári phenőhelyen folytatja üdülését; bevallhatnám — szégyenkezve bár — hogy a maesics titkában nem vagyok bevezetve, sőt egy kis meghűlést is megrendelhetnék erre az alkalomra. Valóhatag közölnék. De ha kívánság az igazi okra, elmondom azt is egész őszintén.

Mert hiszen nem is veheti rossz néven az őszinteséget egy régi barátjától, a mivel első táncviszágán együtt lejett a mentület, a kik bakfis korában kinevezett titkos tanácsosának és a kinek később legelőször írta meg, hogy kis szive már válaszolt valakit.

Nem megyek hát el a szüriája Nagyságos Asszonyom. Mert elrontanám a

szüriá hangulatát. Mert el találom mondani az egész társaságnak, a mit most egyedül Magának szánva leírok és akkor az illátszeres felhőből, a mely oly diszkrét barátságossággal borult rá a szalonjára, a mit sem sejtető illóhelyből sürrin hullanának a mennykővek az én széküklő fejemre és hova tűnnek akkor a five o'clock the szelid hangulata?

Idegenben sokat pletykálnak erről a Maguk városáról, vérszebben szóval: erről a mi kedves városunkról. Beszélis, hogy az Ászi egy népéről oly annyira divatos kasztrendszert nálunk szintén életre van léptetve; gyarantásunka bennünk, hogy a közmiszt Cenci néni tit tanulta volna elmés tudományát, mert mi közönlit élünk e tudományág leghivatottabb művelői. Sőt azt is mondják rölkön — ilyen rossz nyelvi tud lenni a világ — hogy a mulatságaink a lányok egymással is szoktak táncolni.

Egyszóval sok, nagyon sok rosszat beszélnek felőlünk. Vége-hossza nincs az igaztalan gyarantásosknak. Nemrégiben történt, hogy felváltóan a hegyesi Spitzné estélyére. A bánásim isteni daja éneke után egy hosszijárú úr lépett elő és vetített-képeket mutatott be az enográfia

köréből. Láttunk esikősokat, máramarosi izzalaktak, majd — a művész úr általánosan ismert logóját eszméttársítása útján — rákerült a sor hazánk nevezete sebb városaira. Egyszerre csak ismerős kép tárult elém, a mi szép Pannóniak tánterme. Eppen egy hangverseny alkalmával történt a főtétel, mert a fotográfia művésze a mári nem ismer lehetetlen. A hőléteket egy estélyen voltak és — uram bocsá! — egyrészt a pádiomunlól és háttal fordított a szereplőknél.

Ilyen karrikaturák forognak közökben rólunk a messze idegenben. Így tájékoztatják felőlünk a tájékozatlanokat. És ha mindezekről felvilágosítanám a Maga vendégét, ugye lerontanám a jökdéveték és vége lenne a kedves hangulatnak, a mely oly vonzóvá teszi a szüriájt.

Pedig nem mernék felbírni róla, hogy azt a sok megszerénylő magamba tudnám fojtani. Mert én már nagy mértékben bevilágosolt vagyok és semmiképpen sem merném magamat imánissáknak mondani. Az édes, a színes illúziók helyét torzképek foglalták, a melyeket a rosszakarat főnyelvező-masinja a pletyka nevezetű maróvalval ügyőszóván kitűrl-

hetetlenül befeliskároztott a lelkemben. A hegyesi Spitzné hosszijárú művésze egy szemétevet illesztett a szemembe, a melytől nem tudok megszabadulni, és a mely mindent el tud hitetni velem, a mit csak akar.

Tegyük föl, hogy én is ott lennék a Maga vendégét között. Bemutatna a kezűdős farsang immár megállapított királyi-néneke. Én meghajolnék és aztán — részemről hosszú hallgatás. Maga csodálkozza tekintetere rám. Sajnálkoznak rajtam, hogy olyan sokáig kell gondolkodnom azon a köteless bókron. Vagy dadalmas örömszög vilánná meg a szemében, mintha mondaná: mennyire el vagy bájolva barátoskám! Oh nem, Nagyságos Asszonyom! Ne sajnálkozzon és ne örvendezzen. Az én gondolatom messze száll Maguktól, rémületesen győztesen. Látnom a kis bálkirályot, azt a meglepőnedett pozitót a báterbenem. Körülrajongja az ifjúság, mint a méhrá. És ő, az imádott, az édes, büszkélkedő arccsalával lovagol a makrancos pádiomun. Mindnyáján dicsérik az újonnan be-rendezett lakását. Valóban sok művészi érzékkel van berendezve, és mennyi cékszerűség a bútorában! A Maga édes,

